

Rupel.blad

April 2012

natuurpunt

Rupelstreek & Aartselaar

Inhoudstafel

De lente is er ...	2
Blitzstart in 2012	3
Stevig aan de slag in de kleiputten van Terhagen	6
Welkom in Stuyvenbergbos	7
Het Niels Broek (deel VIII)	8
Ooievaars in Schelle	9
RupelAartjes	10
Rivierkenners varen een prima vaart...	12
Hulpkreet van NP Land van Reyen	12
Cursus: Zomerbloeiërs	13
Cursus: Libellen	13
CVN cursus: Digitale natuurfotografie	14
VELT- daguitstap	14
Fietsen	15
Paddenraapactie Aartselaar	16
Herfstweekend	17
Gemeenteraadsverkiezingen 2012	18
Natuur.kalender Rupelstreek	19
Paddenoverzetactie Lage Vosberg	22
Natuur.kalender Aartselaar	23

De lente is er ...

21 maart. Ik schrijf dit voorwoord op een droevige dag ... met zovelen zijn we geraakt door het immense verlies dat ouders, grootouders, zussen, broers, partners, kinderen, hun familie en vrienden door het tragische busongeval in Sierre getroffen heeft. De Lommelse burgemeester Vanvelthoven zei het deze middag zo treffend: "De lente die vandaag zijn neus aan het venster zou moeten steken, aarzelt." Toch kan juist die lente, met zijn verwarmende zonnestralen, het ontluikende groen, het gekwetter van de vogels, het jonge leven in bos, waterpartij en weiland, ... troost en rust bieden. Moge al wie treurt om een geliefde in deze prille natuur de kracht vinden om verder te gaan.

Natuurpunt Aartselaar heeft een boeiend jaar achter zich. 2011 was een jaar met allerlei natuurbeschermingsprojecten: we werkten rond steenuilen, zwaluwen, amfibieën. We ruimden verschillende malen per jaar het zwerfvuil op in de Zinkval en de Cleydaellaan, we wandelden in de Aartselaarse natuurgebieden (Solhof, Reukens, Cleydaelhof), we gingen op daguitstap en op meerdaagse trips, we organiseerden cursussen, we kregen tientallen kinderen en hun (groot) ouders op bezoek tijdens een waaiër aan leuke woensdagnamiddagactiviteiten, ...

Intussen is 2012 ook al weer bijna 3 maanden jong. We hebben onlangs spijtig genoeg moeten afscheid nemen van twee zeer bekwame bestuursleden. Johan Peymen zag zich om professionele redenen gedwon-

gen uit het bestuur te stappen, maar we kunnen gelukkig nog op hem rekenen om beleidskwesties mee op te volgen. Saskia Mercelis is verhuisd naar Boom ... en ook haar zijn we niet helemaal kwijt, want in de mate van het mogelijke zal zij in de Rupelstreek een pluspunt voor de natuur gaan betekenen. En met haar drie kinderen is de weg naar Aartselaar nu ook weer niet zo ver, he Saskia. We hebben Johan en Saskia al uitgebreid bedankt, maar toch ook via deze weg: dank voor wat jullie voor de afdeling betekend hebben. Maar heel leuk nieuws: we hebben een nieuw, enorm gemotiveerd bestuurslid bij. Jan Eulaers was al enige jaren op vele activiteiten aanwezig en is ook altijd bereid om de handen uit de mouwen te steken. We kennen hem ook als een gewaardeerd kwismaster, als zwerfvuilopruimer, als ondersteunend deelnemer/werker bij onze beschermingsprojecten, ... en steeds welgezind. Jan, we zijn ervan overtuigd: jij bent en wordt een super pluspunt voor de Aartselaarse natuur. Dank hiervoor.

In dit Rupel.blad kan je lezen over het reilen en zeilen van Natuurpunt Rupelstreek en Natuurpunt Aartselaar. Je zal zien dat je in de lente weer heel veel kansen krijgt om te genieten van de mooie natuur in onze regio. Hiervoor staan tientallen vrijwilligers borg om door hun inzet jou die kans op genieten te bieden: dank aan alle vrijwilligers van de beide afdelingen, op welke wijze jullie ook een steentje bijdragen om de afdelingen te doen bloeien. De symbolische bos bloemen hiernaast schenken we je graag.

Tot slot nog een korte melding van een groots project dat op stapel staat bij Natuurpunt Aartselaar: van 1 juli tot 30 september zal je kunnen deelnemen aan een fietszoektocht langs de natuurgebieden van Aartselaar en van een groot deel van de Rupelstreek. En er zijn prachtige prijzen te winnen. We houden je zeker op de hoogte.

Maar geniet eerst maar heel hard van de zalige lente!

Natuurvriendelijke groetjes,

Ria

Voorpagina:
Spindotterbloemen
foto Erik

Tijdens de lente zie je ontelbare gele eilandjes in de schorren langs de Rupel, dan bloeit de zeldzame spindotterbloem, een plantensoort die uitsluitend voorkomt in zoetwaterschorren.

Natuurpunt Rupelstreek neemt blitzstart in 2012

Erik De Keersmaecker

Natuurpuntvrijwilligers waren de voorbije maanden actief op vele fronten. In het Niels Broek, de Oude Nete-arm en Kelderijlei werden knotwilgen geknot. Tijdens de eerste Tour de Kerkuil van 2012 werden op de kerkzolders van Breendonk, Tisselt, Blaasveld en Heindonk kerkuilnestkasten van een verse laag braakballen voorzien.

In Maaierhoek werden de 2 Gallo-wayrunderen op transport gesteld naar de Natuurpuntboerderij in Bonheiden. Daar kregen ze de verplichte inenting tegen Canadese griep en blauwtong.

Met Regionaal Landschap Rivierenland werden afspraken gemaakt voor een reeks gezamenlijke projecten in 2012. Ondertussen ging ook de cursus Rivierkenner van start, een project van Regionaal landschap Rivierenland, Toerisme Rupelstreek/Vaartland en Natuurpunt Rupelstreek.

Bij de 50 deelnemers ook heel wat inwoners uit onze Rupelstreek.

Een dagje Eikevliet

De eerste excursie van 2012 bracht ons naar Eikevliet, waar we met Luc De Wachter, streekgids Klein-Brabant/Scheldeland en Eikevlietenaar een bezoek brachten aan dit charmante dorpje aan de overkant van de Rupel. Luc vertelde ons, over de soms bewogen en soms ook "natte" geschiedenis van het dorp en de Vliet, het rivier-

tje dat erlangs stroomt. Het enige dorpscafé was tijdelijk gesloten en dat bracht ons even naar buurdorpje Wintam, voor een typisch streekgerecht: een bord schep met brood. Daar kruisten we onverwacht het pad van 3 grote Driekoningen. Die zouden ons pad later op de dag nog enkele keren kruisen.

Tussendoor doken we wij even het Moer in. Een prachtig landschap met mooie eiken- en populierendreven en talrijke knotbomenrijen. Jammer dat de stilte er regelmatig kapot werd geknald door enkele jachtgeweren.

Succesvolle opening Trage weg tussen Boom/Reet en Terhagen

Topper in januari was ongetwijfeld onze deelname op zondag 15 januari aan de opening van de Trage weg tussen de oude 's Herenbaan op de grens van Boom en Reet en de Hoogstraat in Terhagen. Een boeiend programma, prachtig winterweer en een mooie omgeving zorgde voor een echte volkstoeloop. Ruim 100 mensen namen deel aan een door Natuurpunt gegidste wandeling en bijzonder vlot konden we 11 mensen overtuigen om lid te worden van Natuurpunt.

Infostand Natuurpunt foto: Fons Van den heuvel

Een opsteker, na het erg nare bericht van daags ervoor, dat de vos door de Vlaamse regering praktisch vogelvrij werd verklaard. Ondertussen kreeg deze Trage weg ook al een nieuwe naam: het Keibrekerspad, een naam die verwijst naar de mannen die vroeger en ook nu nog de steile, gladde hellingen van de kleigroeve moesten opklimmen, om de kleibroden uit de wand te verwijderen.

Zeldzame klappekster op het Zuidelijk eiland

De voorbije maanden konden we ook genieten van een opmerkelijke wintergast aan het Zuidelijk eiland in Wintam. Klappeksters zijn momenteel immers zeldzame verschijningen in het Vlaamse land. Lange tijd was Klein-Brabant één van de belangrijkste broedgebieden van de soort in Vlaanderen. Ondertussen is de klap-

Een dagje Eikevliet foto: Erik De Keersmaecker

ekster als broedvogel verdwenen. Niet enkel in Vlaanderen, maar zelfs in heel West-Europa. Af en toe werden er ook klapeksters gezien op het Noordelijk eiland en één keer zelfs in de Rupelschorren in Niel thv de oude veersteiger.

In de periode 1990-2005 was Natuurpunt Rupelstreek, samen met Natuurpunt Klein-Brabant, kartrekker voor het behoud van het Zuidelijk eiland. Dit vogelrijke natte weilandgebied aan de oude sluis van Wintam, dat vlak tegenover de Nielse dorpskern ligt, was immers voorbestemd om onder het baggerslib te verdwijnen, om er zware industrie op te vestigen.

Onze lang volgehouden acties van toen zijn dus niet voor niets geweest. We zijn dan ook bijzonder blij, dat het Zuidelijk eiland ondertussen een duurzame natuurtoekomst heeft gekregen en dat we er af en toe een opmerkelijke waarneming kunnen doen.

Het Zuidelijk eiland wordt nu beheerd door het ANB (Agentschap voor Natuur en Bos van de Vlaamse overheid). Onlangs werd het gebied volledig omheind en werd er het natuurbeheer met Heckrunderen opgestart. Vijf Heckrunderkoetjes begrazen momenteel het gebied, waarvan er 3 al een kalfje hebben.

Klapekster foto: Kris De Keersmaecker

Kijken naar watervogels in Walenhoek foto: Erik De Keersmaecker

Prima start ook voor de combi-activiteit kinderen/ouders/grootouders

Sinds 2008 organiseert Natuurpunt Rupelstreek maandelijks in overleg met Natuurpunt Aartselaar een combi-activiteit waarbij we jongens en meisjes, samen met hun mama of papa, oma of opa uitnodigen voor een natuureducatief moment. De keuze voor het eerste natuurbelevingsmoment van 2012 viel op een vogelkijkmoment in Walenhoek Niel op woensdag 18 januari.

Dit mooie waterrijke natuurgebied leent zich uitstekend om enkele watervogelsoorten te leren herkennen. In de Paardenstal, het bezoekerscentrum van Natuurpunt aan de Boomsestraat in Niel, kregen de kinderen eerst een korte powerpoint met beelden van watervogels, die in het gebied voorkomen. Vooraf kregen de kinderen ook een handig fotoboekje, waarbij ze de belangrijkste kenmer-

ken van de vogels konden aanduiden. Zoals dat in de natuur meestal gaat, waren niet alle soorten watervogels op de afspraak, maar toch voldoende soorten om de kinderen een leuke en leerrijke namiddag te bezorgen.

Leuke ledenavond in 't Steencaycken en achterafje in de Paardenstal

Het nieuw concept voor de ledenavond van Natuurpunt Rupelstreek, waarbij op zaterdag 28 januari een etentje gecombineerd werd met een aantal retro 2011 momenten en een vooruitblik op 2012 bleek een meevaler voor de 40 deelnemers. Achteraf werd er nog uitgebreid nagepraat in het bezoekerscentrum de Paardenstal. Dit concept verdient dus een vervolg in 2013, opnieuw in 't Steencaycken, waar we dan op zaterdag 26 januari 2013 samenkomen. Je kan die datum nu al vastprikken in je agenda.

Ledenavond Natuurpunt Rupelstreek foto: Erik De Keersmaecker

Natuurpunt op stap met damesgroep Ariadne Reet

Sinds enkele jaren hebben we een jaarlijkse afspraak met damesgroep Ariadne uit Reet, voor telkens een gezamenlijk natuurgebelevingsmoment in onze regio. Thema's die de voorbije jaren aan bod kwamen waren: het kerkuilproject van Natuurpunt in de Rupelstreek en de buurregio's, een vogelkijkwandeling langs het Noordelijk eiland, kijken naar kleine zoogdiertjes en kerkuilbraakballen uit elkaar pluizen. Vorig jaar stonden de zwaluwen op het programma en werd er langs enkele plaatsen in Reet en Boom gefietst, waar nog boerenzwaluwen broeden.

Dit jaar stonden de overwinterende watervogels op de Rupel centraal. Dinsdag 7 februari keken de dames naar een presentatie over de verschillende soorten eenden en andere watervogels die op de Rupel overwinteren en vervolgens werd de film: de Rupel...opnieuw een natuurmonument bekeken.

Daarna stond er een korte winterse wandeling op de Rupeldijk in Terhagen op het programma: Pijlstaarten, wintertalingen, wilde eenden, futen en enkele aalscholvers lieten er zich goed bekijken.

Het was er echter barkoud, koning winter had Vlaanderen al enkele dagen stevig in zijn greep en op de Rupel dreven zelfs enorme ijsschotsen.

Vriesweer zorgt voor uitstel, maar ook voor opportuniteiten...

Een keihard bevroren ondergrond is geen goede basis voor het aanleggen van een knuppelpad. De aanleg van het knuppelpad in het Bos N in Boom, begin februari, moesten we dan ook uitstellen. Uitstel betekent zeker geen afstel. Zodra de weersomstandigheden optimaal zijn, dus na een regenperiode starten we met dit project.

Anderzijds bood de vriesperiode ons een optimale gelegenheid om het elzenstruweel aan de zuid- en oostkant van de poelen in Maaienhoek te kappen. De poelen waren allen volledig dichtgevroren, zodat vallende takken op het ijs terecht kwamen en gemakkelijk konden verwijderd worden.

Het kappen van het elzenstruweel, betekent meer zon in de poelen tijdens de lente, waardoor deze sneller opwarmen en dan prima biotopen vormen voor salamanders, kikkers en vele andere kleine waterbeestjes.

Nieuwe torenvalknestkast in de Reukens Aartselaar
foto: Adrie Luijck

Nieuwe nestkasten voor de torenvalk

Ruim 15 jaar geleden werden door vrijwilligers van Natuurpunt Rupelstreek, verspreid over de 5 Rupelgemeenten en Aartselaar een 15-tal nestkasten voor de torenvalk geplaatst. Een inspectieronde langs de nestkasten leerde ons dat enkele nestkasten dringend aan vervanging toe waren of hersteld moesten worden. Een klus die op dinsdag 13 maart geklaard werd. De nestkast aan de Reukens in Aartselaar wordt reeds jaren bewoond door een paartje torenvalken, en die kwam dus eerst aan de beurt. Een nestkast, de eerste van een reeks van vijf, die deskundig door Ludwig gebouwd werden, werd deskundig aan de boom gehesen en vastgemaakt. Daarna ging het richting Reet Molensstraat, waar de nestkast, die eveneens reeds enkele jaren bewoond is, hersteld en opnieuw broedklaar gemaakt werd. De volgende in de rij was een nestkast in Reet Predikherenvelden, die voorzien werd van een nieuwe laag oude braakballen.

Lenteoffensief voor onze zwaluwen

We sluiten deze inforubriek af met enige info over de opstart van een nieuw lenteoffensief voor onze zwaluwen, een offensief waarbij de voorbije maanden in overleg en samenwerking met Regionaal Landschap Rivierenland, een intense voorbereiding aan vooraf ging. Andere partners voor dit project zijn de gemeenten Boom, Niel en Rumst en diverse andere partners.

Zwaluwen zijn voor hun huisvesting immers direct afhankelijk geworden van de mens: ze broeden in kolonies

in nesten van modder onder dakgoten van huizen, in schuren en stallen of in spleten en gaten van gebouwen. Vele kolonies zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen door renovatie, afbraak of moderne nieuwbouw en nieuwe kolonies ontstaan zeer zelden.

Op de campus van de Provinciale Scholen voor Tuinbouw en Techniek te Boom leeft een kolonie van 10 paartjes huiszwaluwen. De kolonie kreeg reeds ondersteuning in 2009 toen er 12 kunstnesten door Natuurpunt Rupelstreek werden opgehangen. Deze actie was zeer succesvol en bijna alle kunstnesten zijn nu bezet. Tijd dus om extra huisvesting te voorzien. Op

dinsdag 20 maart gingen vrijwilligers van Natuurpunt Rupelstreek aan de slag voor het plaatsen van 20 extra kunstnesten, daarbij konden we opnieuw rekenen op de medewerking van de Boomse Brandweer.

Ook de OLVJ Middenschool in Boom kreeg deze dag extra nesten, maar dan voor gierzwaluwen. De nestkasten zullen de zwaluwen verwelkomen wanneer ze dit voorjaar uit Afrika terugkeren om hier te broeden. Natuurpunt Rupelstreek en Regionaal Landschap Rivierenland gaan in mei en juni ook Zwaluwenworkshops organiseren in beide scholen om zo te leerlingen van naderbij kennis te laten maken met hun acrobatische burens. Ouders, leerlingen en andere bezoekers krijgen tijdens de Opendeurdagen de kans om de Zwaluwtentoonstelling te bewonderen.

Tijdens de lente van 2012 zullen nog meer boerenzwaluwen, gierzwaluwen en huiszwaluwen nieuwe huisvesting krijgen. Onder meer aan gebouwen van de Sint-Jozefkerk te Terhagen, de Heilig Hartkerk te Boom, de Nielse Gemeentelijke Basisschool en Kunst Academie Niel (KAN) worden kunstnesten geplaatst. En in Rumst wordt het Molenveld symbolisch omgedoopt tot Zwaluwenstraat.

Huiszwaluw foto: Raymond De Smet

Natuurpunt stevig aan de slag in de kleiputten van Terhagen

Erik De Keersmaecker

Tijdens de winter van 2010/2011 was Natuurpunt Rupelstreek een stevige kartrekker voor het opnieuw bewandelbaar maken van het wandelpad vanuit de Boomse wijk Bosstraat, richting de kleiputten.

Nauwelijks enkele weken na de realisatie van het Wandelnetwerk Rivierenland midden 2010, werd een deel van het wandelpad tussen de kleiputten en de Boomse wijk Bosstraat afgesloten. Een gevolg van het vrijkomen van stortmateriaal op dit wandeltraject.

Tussen de provincie Antwerpen, Regionaal Landschap Rivierenland en Natuurpunt werd toen een overleg opgestart, met als doelstelling een zoektocht naar een alternatieve route via een perceel, dat eigendom is van de provincie. Uiteindelijk werd een nieuwe route gevonden, knelpunten voor de realisatie van dit wandelpad waren echter 2 steile hellingen op dit traject, een lange diepe modderstrook onderaan de helling aan de Nachtegalenstraat en een berg sluikestortafval, die nauwelijks te overzien was.

Dankzij de medewerking van de Schorre, en de hulp van vrijwilligers van Wandelclub de Kleitrappers uit Terhagen, werd de nieuwe route in het voorjaar van 2011 tijdens 3 werkdagen gerealiseerd. Tegen de lange, steile onderste helling werd een trap met oude treinbiels gebouwd. Boven de lange modderstrook werd met recuperatiemateriaal uit de Schorre een

vlonderpad gebouwd en tegen de bovenste kortere helling werd eveneens een trap met oude treinbiels gebouwd. Ook het grootste deel van het sluikestort was ondertussen afgevoerd door de Schorre, in samenwerking met medewerkers van een sociale werkplaats.

Het project werd afgewerkt met een nieuwe toegang aan de Nachtegalenstraat en de markering van het wandelpad met de knooppuntenbordjes van het Wandelnetwerk Rivierenland. Ondertussen werd het traject opgenomen in de nieuwe editie van de Wandelkaart Rivierenland en maakt het deel uit van de Rupelkleiroute.

Midden vorig jaar werden we echter met nieuwe problemen geconfronteerd, de trap aan de onderste helling was door een grondverschuiving deels weggeschoven. Eind vorig jaar was die afschuiving zo sterk toegenomen, zodat het wandelpad wegens veiligheidsredenen tijdelijk afgesloten moest worden.

Nieuw overleg tussen provincie Antwerpen, de Schorre en Natuurpunt werd opgestart en dat leidde ertoe dat Natuurpunt opnieuw kartrekker werd voor de bouw van wandelbruggen, die de afschuiving en een modderzone moesten overbruggen.

Bij Natuurpunt stond de werkvoorbereiding al enige tijd op punt, zodat het enkel wachten was op een goede periode om de bruggen te plaatsen.

Beide metalen bruggen werden samengesteld met recuperatiematerialen, die ons ter beschikking werd gesteld door enkele bedrijven. Het gaat telkens om gegalvaniseerd staal, dat bijzonder sterk en duurzaam is.

Donderdag 1 maart werd het plaatsen van deze wandelbruggen uiteindelijk gerealiseerd. Dankzij een prima samenwerking van 6 vrijwilligers van Natuurpunt, 3 vrijwilligers van Wandelclub de Kleitrappers en 4 medewerkers van de Schorre werd het een erg geslaagde werkdag.

Natuurpunt Rupelstreek hoopt met de realisatie van dit project een duurzame oplossing gerealiseerd te hebben, zodat wandelaars en natuurliefhebbers opnieuw kunnen genieten van het Wandelnetwerk Rivierenland, de Rupelkleiroute en de mooie natuur in de kleiputten tussen Boom, Reet, Rumst en Terhagen.

Via de nieuwe toegang aan de Nachtegalenstraat kan je het gebied inwandelen. Heb je niet zoveel tijd, stop dan toch even in de Nachtegalenstraat (wijk Bosstraat) ter hoogte van de Schoolstraat en wandel even het wandelpad aan de overkant van de straat in, herkenbaar aan het takkenhek. Wandel richting wandelknooppunt 160, na een 20-tal meter merk je dat er een mooi kijkpunt werd gebouwd, dat afgerasterd werd met een takkenhek, zodat men van daar een veilig en prachtig zicht heeft op de kleiputten.

Bouwen nieuwe brug aan de onderste helling - Foto Erik De Keersmaecker

Het team van 1 maart - Foto Erik De Keersmaecker

Welkom in Stuyvenbergbos

Stuyvenbergbos situeert zich in de hoek van de Hoge Meentochtstraat en de Hollebeekstraat tussen Reet en Rumst. Het bos is eigendom van het OCMW van Mechelen en ongeveer 8ha groot.

Sinds midden 2011 wordt het Stuyvenbergbos beheerd door Natuurpunt Rupelstreek.

In de periode daarvoor was het beheer in handen van het ANB (het Agentschap Natuur en Bos van de Vlaamse gemeenschap).

Het huidige bos bestaat grotendeels uit Corsicaanse dennen. Aan de zuidzijde van het bos staan langs de Hollebeekstraat enkele rijen Amerikaanse eiken en aan de noordzijde, langs de Hoge Meentochtstraat is er een opslag van lorken.

Corsicaanse dennen zijn snelgroeien-bomen die van nature voorkomen in Zuid-Europa. In andere delen van Europa werden ze vooral aangeplant vanwege het timmerhout. Het bladerdek van Corsicaanse dennen vormt een gesloten geheel, zodat er nauwelijks ondergroei mogelijk is, en er dus ook bijzonder weinig biodiversiteit in het huidige bos aanwezig is. Aan de randen van het bos groeien enkele jonge beuken en berken.

In 2010 werd door het ANB een contract afgesloten met een houtvester,

voor het kappen van ongeveer 20% van het bestand aan Corsicaanse dennen. Natuurpunt moet het contract dat in 2010 werd afgesloten respecteren en tijdens begin maart startte de houtvester dan ook met de uitdunning van het bos. Het rooien van de bomen nam ongeveer een week in beslag.

Tijdens een voorafgaandelijk plaatsbezoek met de houtvester werden afspraken gemaakt, dat jonge bestanden van opschietende streekeigen bomen, zoals beuk en berken gespaard moesten blijven tijdens de werken in het bos, net zoals dode bomen.

Voor de biodiversiteit in het Stuyvenbergbos is deze uitdunning alleszins een goede zaak. Nu zal er meer licht in het bos schijnen, zodat de ondergroei gestimuleerd wordt. Anderzijds mogen we wel een grotere verspreiding van Amerikaanse vogelkers verwachten.

Amerikaanse vogelkers is een exoot, die omwille van zijn snelle verspreiding ook wel bospest wordt genoemd. Door zijn explosieve groei en verspreiding moeten alle andere struiken wijken. Natuurpunt wil deze exoot dan ook bestrijden, door de jonge opschietende struiken uit te trekken of uit te spitten.

Op donderdag 5 april nodigen we je graag uit om **kennis te maken met het Stuyvenbergbos**. Gidsen van Natuurpunt zullen je wegwijs maken in het bos en je meer info geven over de huidige biodiversiteit en de toekomst.

- Afspraak: 18u aan de ingang van het bos – Hollebeekstraat Rumst

Op vrijdag 20 april plant Natuurpunt een **eerste werkmoment** voor het bestrijden van de Amerikaanse vogelkers of bospest.

- Afspraak: 18u eveneens ingang bos - Hollebeekstraat Rumst

Het bos is steeds vrij toegankelijk, volg daarvoor de knooppunten Wandelnetwerk Rivierenland. Blijf wel op het wandelpad en wandelaars met honden, houden hun dier aan de leiband. Hondenpoep wordt meegenomen in een plastic zakje.

Meer info:

03/887.13.72 of natuur.rupel@skynet.be

Het Niels Broek (deel VIII)

Vic Van Dyck , Geschiedkundige Kring Het Wiel en Lid cultuurraad Niel

Dieren in het archief

In het Rupel.blad januari 2012 zijn we gestart met een terugblik op het dierenbestand uit het verleden. We bekeken in de archieven meer bepaald de lokale plaatsnamen om zo één en ander uit de dierenwereld van toen te reconstrueren. Hier komt dan het vervolg van de gronden en huizen met een bekende dieren naam.

De Vos-toponiemen

Dit inheemse roofdier dat zich graag ophoudt in de omgeving van de mensen spreekt met zijn schrandereheid, mooie pels en dito pluimstaart allicht tot de verbeelding. Nogal wat dames waren verzot op een sjaal of mantel uit vossenpels. Denk maar aan Urbanus met zijn spotlied "... madammen met een bontjas zijn gemeen ...". De typische kleur van de vossenpels gaf daarnaast ook aanleiding tot spotnamen zoals Vosse Jo (Niel) en Ne Vosse. De meest bekende vos was "Reinaert De Vos" die vooral in de folklore van het Waasland sterk is ingeburgerd. Het eeuwenoude spotverhaal op de toenmalige Duitse Keizer en zijn entourage (Koning Nobel, Hermeline, ...) wordt in het dierenepos "Van den Vos Reynaerde" zeer uitgesmeerd overgeleverd waarbij de sluwe vos steeds triomfeert over zijn mededieren met zeer herkenbare menselijke trekjes. Roodharige mensen hadden vroeger geen al te beste reputatie. Wellicht omwille van de spotlust op de afwijkende haarkleur maar misschien ook als een late echo van de roodharige Vikings die tijdens hun Noormannenraids in de negende eeuw onze streken onveilig maakten. In Buggenhout kon men gaan beewegen om een echtelijke bedgenoot te bekomen: "Oh Lieve Vrouw van 't Bos, geeft mij ne vent, al is't ne vos".

Vos-toponiemen vindt men overal. De

gemeentenamen Vosselaar, Vosselaar en Vosseme zouden verwijzen naar plaatsen waar zoveel vossen vertoefden dat men de nederzetting er naar noemde.

Het is opvallend dat er in onze omgeving nogal veel vos-toponiemen terug te vinden zijn. In de gemeenten op de uitgestrekte Vosberg ten noorden van de Rupel zijn dat: het Vosveldt, de Vossengrond, het Vossenehoofd en het Voskensvelt in Niel; Voedocnk (1449), de Voshoeve (1570), 't Vosgoet (1525), Vosselden (1525) en de Vossetoren te Aartselaar (kasteel Kleidael); het huis In Den Vos (1666) en Vossenweg (F. Cretenlaan) te Schelle; de Vossensteert onder Reet; de Voskenshoek tegen de Steenberghoek in Terhagen; De Voskens en Het Voske te Boom en de Vosbergley, Hoge Vosbergstraat, Lege Vosbergstraat, Vosberg (1539) te Rumst, Grote en Kleine Vosberg, het Vossensteertken (Rumst, Duffel), Vossevelten te Sint Katelijne Waver.

Opvallend in deze context is het lied van de Nielse kleistekers uit 1898 waarin een strofe voorkomt: "Wij moesten eens gaan rijden, al naar de vossen grond. Rijden rotsen, dat het bloed liep van ons kont...".

De mijnwerkers die in de 19de eeuw en 20ste eeuw vanuit Oost-Vlaanderen en het Pajottenland naar Wallonië trokken noemde men Vosse mannen ("Wij zijn de fosse mannen, anders niks").

Het is zeer verleidelijk om daarin onze fameuze vos te herkennen. Maar gezien de concentratie moeten er dan enorm veel vossen geleefd hebben. Denklijk kan hier ook gedacht worden aan fossa (Latijn) - fosseit (Romaans) - vos, met andere woorden een door mensen handen gegraven gracht. Bijvoorbeeld bij een kasteel, of langs een belangrijke baan (bvb. Den Voshole (nu Vissenhol) in Breendonk) of in de steenbakkerijen. Mogelijk ligt bij dit laatste de sleutel voor de verklaring van de Vos-toponiemen uit de Rupelstreek.

Het besluit is niet eenduidig: sommige vos-plaatsnamen verwijzen letterlijk naar de vos als roofdier, anderen naar een gegraven gracht en nog andere naar de bruinachtige kleur van de lemmige ondergrond.

Wolf-toponiemen

Een ander dier dat onze belangstelling prikkelt is de wolf. Tijdens de godsdienstoorlogen einde 16de eeuw was de ruime omgeving van Antwerpen nogal sterk ontvolkt. Nogal wat velden bleven onbewerkt waardoor het klein wildbestand aan terrein won en roofdieren zoals wolven vrij spel kregen. Zo voelden ook de mensen zich bedreigd en werd het vangen van deze gevaarlijke dieren met premies aangemoedigd: "Lyst ende taxaet van elken dorpen, soo vele voor elcken gevangen wolf zullen moeten gegeven en betaeld worden: in Schelle

Vos foto: Raymond De Smet

Wolf in het Nationaal Park Białowieża Polen foto: Felix Felger

30 stuivers, Niel 20 stuivers, Hoboken 30 stuivers, Berchem 30 stuivers, Waerloos 10 stuivers, Bouchout 30 stuivers, Edegem 20 stuivers, Ranst 30 stuivers, Borsbeke 20 stuivers, Broechem 11 stuivers, Duffel 20 stuivers, Halle 15 stuivers, Mortsel 20 stuivers, Wommelghem 10 stuivers, Milleghem 10 stuivers, Vremde 15 stuivers, Massenhoven en Emblehem 20 stuivers." Blijkbaar variëren de bedragen in functie van de toestand van de dorpskas in kwestie.

In Boom was er bijvoorbeeld de Wolfs-

hoek bij de Nielse Beek. Het kan best dat er hier gerefereerd wordt naar het voorkomen van wolven aldaar. Maar hier kan "wolf" ook betekenen: welving of helling bij een beek. Hier is er geen uitsluitel. De gemeentenaam Wolvertem verwijst naar de woonplaats van een zekere persoon met de Germaanse naam Wulfafrid. Wulmersum (Tienen) is de woonplaats van een zekere Wolf (Germaanse persoonsnaam). Wulvergem en Wulveringem verwijzen dan weer naar de woonplaats van Wulfer.

Met dit tweede toponymisch overzicht over het gebruik van diernamen sluiten we deze bijdrage af. Volgende keer gaan we verder met deze reeks.

Over het vroegere voorkomen en het verdwijnen van de wolf in de Zuidelijke Nederlanden (Vlaanderen, Wallonië en delen Zuid-Nederland) verscheen een erg interessant boek van Gie Luyts, met als titel: Met vrijaerts en resoelen – Het verdwijnen van de wolf in Vlaanderen). Het boek is te koop in de Natuur.winkel in Mechelen.

Ooievaars houden korte tussenstop in Schelle

Midden maart zijn miljoenen trekvogels onderweg van hun overwinteringsgebieden in Afrika en Zuid-Europa naar de broedgebieden in West- en Noord-Europa. Voor vogelkijkers zijn de maanden maart, april en mei dan ook een bijzonder boeiende periode. Vooral omdat trekvogels, die hier broeden bij hun aankomst bijzonder actief zijn en enkele dagen of weken hun mooiste liedjes zingen.

Bij de trekvogels op doortrek zijn er soms bijzonder boeiende soorten en de waarneming van een visarend of rode wouw laat geen enkele vogelkijker onberoerd. De verschillende soorten trekvogels en broedvogels herkennen vraagt echter veel ervaring en kennis.

Als er echter één vogelsoort is, die iedereen meteen herkent is het ongetwijfeld de ooievaar. Eeuwen geleden moet deze prachtige vogel ook in onze regio gebroed hebben. In de 17de eeuw stond er in de buurt van de abdij van Hemiksem een hoeve met de naam: Den Eycorff, wat mogelijk verwijst naar een nest van ooievaars op een hoge staak.

Ooievaars broeden nog niet in onze regio, wel worden regelmatig groepen ooievaars gezien tijdens de voor- en najaarstrek. Zoals op maandag 5 maart in Schelle, in een hoge Canada-populier in een zijwegje van de Steenwinkelstraat, zaten ze omstreeks 17u met z'n tien samen, om er de nacht door te brengen. Een mooi beeld, dat ons ervan doet dromen, dat deze sierlijke vogels ooit opnieuw in onze streken gaan broeden.

Daags nadien zijn de ooievaars verder

getrokken, mogelijk richting Nederland, waar momenteel ongeveer 300 ooievaarspaartjes in de vrije natuur broeden. In Vlaanderen broeden de meeste ooievaars voorlopig nog in

zogenaamde ooievaarsdorpen, zoals in Planckendael bij Mechelen of het Zwin bij Knokke. In 2011 broedden in Vlaanderen 3 paartjes ooievaars in de vrije natuur.

Rupel. Aartjes

Hallo, jongens en meisjes,

Opnieuw lente en ook zomeruur, plots lijkt het dat de dagen weer veel langer worden. Dan wordt het echt genieten van die lange avonden.

En buiten zingen de vogels, alsof hun leven ervan afhangt en plots zien we weer overal vlin-
ders. Die juweeltjes van de natuur moeten we natuurlijk absoluut koesteren. Vele andere
kleine beestjes zien we minder, of helemaal niet en toch zijn ze er ook, met bijzonder veel
zelfs. De komende maanden kan je met Natuurpunt op stap gaan, om ook die kleine beestjes
wat beter te bekijken of om er leuke verhalen over te horen...

Tussendoor nodigen we je ook uit in het nieuwe Ecohuis in Boom, daar kan je dan weer heerlijk
ecosmossen... Geniet ervan!

Woensdag 25 april: Op zoek naar kleine beest- jes in het Niels Broek

In dood hout, onder boomstammetjes en ander natuurlijk materiaal krioelt het van het leven,
duizenden kleine beestjes
leven er, vooral pissebed-
den en oorwormen. In de
poelen en sloten van het
Niels Broek leven dan
weer duizenden kleine
waterbeestjes. En in de
ruige graslanden en langs
bomenrijen en houtkanten
leven dan weer tientallen
kleine zoogdiertjes.

Wil je mee op zoek gaan
naar deze kleine beestjes,
dan ben je samen met je
mama of papa, oma of opa
meer dan welkom op deze
ontdekkingstocht.

Afspraak: 13u45 parking
Tolhuis, einde Tolhuis-
straat Schelle

Meebrengen: stevige
stapschoenen

Meld je deelname aan

Ilse: 03/887.51.69 of

roovers_wachters@hotmail.com

Woensdag 23 mei: Eco-smosjes maken met kinderen van 6 tot 12 jaar én hun (groot)ouders

Vandaag halen we de kookpotten en koksmutsen boven. Onze kinderen kunnen in een ontspannende workshop met lesgeefster Adrienne Larmuseau van (uiteraard) biologische, vegetarische ingrediënten lekkere broodsmeeersels leren maken. En wedden dat die bij ons jeugdig publiek in de smaak zullen vallen!

Komen aan bod: prei, worteltjes, bloemkool, linzen en kikkererwten. Na de workshop wordt natuurlijk alles verorberd!

Deze activiteit gaat door van van 14 tot 16 uur i.s.m. Velt en Gezinsbond Aartselaar.

Gezien het beperkt aantal deelnemers (15 kinderen!) best eerst **informer** of er nog plaats is en dan het juiste bedrag met vermelding "eco-smos + aantal personen (volw.+ kind) + lid/ niet-lid" overschrijven op BE41 9799 6588 7710 van Zuid-Antwerpen.

Prijs: kinderen: slechts 1euro/kind. Volw. lid van Natuurpunt/ Gezinsbond/Velt : 3 euro; niet-leden: 5 euro, te storten op BE41 9799 6588 7710 van VELT.

Verantwoordelijke: Nestor Janssens - njanssens1@telenet.be - 03/887 54 77 of 0474/39 98 60
Deze kooknamiddag gaat door in het spiksplinternieuwe Ecohuis, 's Herenbaan 129, Boom van 14u tot 16u

Woensdag 13 juni: Kinderen en (groot)ouders leren heel veel over MIEREN !

Wie kent het wonderlijke verhaal van de mierenfamilie?

Van de grote dikke schone koningin die heel haar leven maar 1 ding mag doen: miljoenen eitjes leggen en van de werksters die de babytjes mogen verzorgen? En van de schoonmaakmieren die enkel mogen opruimen... Het verhaal van mannetjes die niet kunnen eten (echt gruwelijk) en de larfjes die in hun kokon in slaap vallen! Wie is er benieuwd?

20 meisjes en jongens vanaf 4 tot 10 jaar, samen met hun oma's, opa's of ouders zijn welkom om naar het boeiende verhaal te luisteren. Als echte kunstenaars verwerken we nadien dit alles in leuke, creatieve doeactiviteiten! Ook een lekker mierensnoepje hoort erbij.

Praktisch:

Samenkomst om 14 u in het jeugdlokaal van het Sportcentrum te Aartselaar - Kleistraat 204. Einde rond 16 u.

Deelnameprijs: 3 euro per persoon (kind of volwassene) voor leden van Natuurpunt en Gezinsbond, niet-leden betalen 5 euro.

Inschrijven bij Ria Thys, 03/289 73 66 - ria.thys@telenet.be vóór 6 juni en storten op rekening van Natuurpunt Aartselaar BE88 9799 7675 4841 met als mededeling "Mieren"

Rivierkenners varen een prima vaart...

Na 4 boeiende info-avonden konden de 50 deelnemers aan de cursus Rivierkenner op zaterdag 3 maart live kennismaken met de natuurpracht van onze grote rivieren, met een boottocht op de Rupel, Dijle en Schelde. Op de steiger aan 't Steencaycken in Boom werden de toekomstige Rivierkenners uitgewuifd door Bestendig afgevaardigde Rik Röttger, medewerkers van Toerisme Rupelstreek/Vaartland en de regionale pers. Voor het vertrek van de boot vertelde Marc Steemans, één van de deelnemers aan de cursus, hoe hij onder de indruk was van het programma van de voorbije weken. Later deed Marc, dit interview nog eens over voor Radio 2, Omroep Antwerpen.

Aan boord van de boot Jan Plezier 1 ook Carl Buts, een steengoede Scheldegids, die uitgebreid vertelde over de bezienswaardigheden langs de rivieren: Rupel, Dijle, Nete, Zenne en Schelde.

Ook rivierkenners in spe: Willy Op de Beeck en Marleen Borms gaven onderweg erg boeiende info.

Het rivierenland dat voorbijgleed toonde zich opperbest, met mooie beelden van de dorpen langs de rivier, de schorren en slikken, overwinterende watervogels, een voorbijvliegende grote zilverreiger, de eerste zwartkopmeeuwen en slechtvalken bij de nestkasten op een hoog gebouw langs het kanaal in Ruisbroek en in een hoogspanningsmast langs de Schelde in Schelle.

Zaterdag 17 maart stond een bezoek aan Mechelen, met als thema: Water in de stad op het programma, met ook nu weer erg boeiende info-momenten.

Alain Vandelanootte van Aquafin, gaf een uiteenzetting over de projecten van Aquafin in het Vlaamse land. Een verhaal over het Vlaanderen van 1990, dat inzake de zuivering van afvalwaters hopeloos achteropliep in vergelijking met alle buurlanden. Nederland, Frankrijk Duitsland voorop, landen waar toen al meer dan 90% van de afvalwaters gezuiverd werd. Het Vlaanderen van toen, waar nauwelijks aandacht was voor de zuivering van de afvalwaters, met als gevolg dode beken en rivieren.

En het is vooral dankzij de druk van uit Europa, dat er een enorme inhaal-

beweging werd gemaakt, zodat we gelukkig weer kunnen genieten van meer natuur in onze beken en rivieren. Een inhaalbeweging, die trouwens nog lang niet ten einde is.

Daarna waren Willy Op de Beeck (Stadsgids Mechelen) en zijn collega's onze gidsen voor een rondwandeling langs de Dijle en de vlieten in Mechelen. Een stad die het voorbije decennia ook al een enorme metamorfose onderging en opnieuw een mooie en aangename stad is, waarbij de heropening van enkele vlieten, zoals de Melaan en de Heergracht en het vlottende wandelpad langs de Dijle deel uitmaken.

Zaterdag 31 maart trekken de Rivierkenners met de autobus naar Hamme voor een bezoek aan het Lippenbroek en daarna naar Kruibeke voor een bezoek aan het overstromingsgebied Kruibeke-Bazel-Rupelmonde. En op zaterdag 14 april wordt de cursus Rivierkenner afgesloten met een wandeling in de Netevallei in de buurt van Lier.

Carl Buts en enkele Rivierkenners foto: Erik

De cursus Rivierkenner is een initiatief van Regionaal Landschap Rivierenland, Toerisme Rupelstreek/Vaartland en Natuurpunt Rupelstreek. Door de vele positieve reacties van de deelnemers wordt er nu al gedacht aan een nieuwe cursus Rivierkenner in 2013.

REGIONAAL LANDSCHAP
RIVIERENLAND
LANGS NETE, DIJLE, ZENNE & RUPEL

Hulpkreet van Natuurpunt Land van Reyen

Red de Berm (bis) – Waar staan we nu?

De bekendmaking van het project rond de aanleg van de R11 (bis), de verbinding tussen de E19 in Wilrijk en het rondpunt van de E313/4 in Wommelgem, heeft duidelijk voor ophefmakende reacties gezorgd. Niet alleen Natuurpunt maar ook talrijke actiecomités in de onmiddellijke omgeving van de R11 (Militaire Baan/Vredebaan/Frans Van Dunlaan) hebben luidkeels protest aangetekend. Voor het graven van een tunnel van 35 m breed onder de R11 zouden zowel de bosrijke berm langs de Krijgsbaan en Vredebaan te Mortsel als Natuurgebied Klein-Zwitserland afgegraven worden. Ook de open ruimte, landschap en natuur in de Koude Beekvallei worden bedreigd. Kom mee naar de betoging op zondag 15 april, om 14 uur aan de berm ter hoogte van de kruispunt Prins Boudewijnlaan / Frans Van Dunlaan.

Teken de petitie op de website:

www.landvanreyen.eu/home/contact/contactform.htm

Cursus: Zomerbloeiërs

Als je geboeid bent door de zomerse bloemenpracht in onze bossen, langs wegbermen en de dijken van onze rivieren. Dan is deze nieuwe cursus van Natuurpunt Rupelstreek, kern Boom/Rumst beslist iets voor jou. De cursus wordt georganiseerd in samenwerking met de gemeente Boom en Natuurpunt Educatie vzw. Hans Vermeulen, natuureducatief medewerker van Natuurpunt Educatie is de lesgever tijdens het theoriemoment en de praktijkuitstappen.

Het theoriemoment gaat door in het nieuwe Ecohuis in Boom.

Info over deze cursus:

- **Woensdag 13 juni: Info-avond (19u30 – 22u30)**
Afspraak: 19u30 Ecohuis 's Herenbaan 129 Boom
- **Zaterdag 16 juni: Zomerbloeiërs in het Bos N (9u – 12u)**
Afspraak: 9u parking Van Lerijslaan (tegenover Gevaertlaan) Boom
- **Zaterdag 23 juni: Zomerbloeiërs langs de dijken van de Rupel (9u-12u)**
Afspraak: 9u parking 't Steencaycken, Hoek 76, Boom
- **Zaterdag 7 juli: Zomerbloeiërs Oude Nete-arm en de dijken van de Nete (9u-12u)**
Afspraak: 9u parking achter Chalet Visclub Hoop op Beet, bereikbaar via Markt Rumst

Inschrijven kan door een storting van 28 euro (volw.) of 20 euro (-16 jarigen) op rekening: 001-3845875-95 van Natuurpunt Rupelstreek, kern Boom-Rumst 2840 Rumst, met vermelding: Cursus zomerbloeiërs - uw telefoonnummer - eventueel emailadres.

Niet-Natuurpuntleden betalen 36 euro. Deelnemen kan vanaf de leeftijd van 12 jaar. In de deelnameprijs is ook een ruime infobrochure inbegrepen. De cursus richt zich tot elke geïnteresseerde natuurliefhebber, zonder enige voorkennis

Meer info: Marleen Senecaut: 03/889.70.67

of marleen.senecaut@pandora.be

Zomerbloeiëring foto: Erik De Keelsmaecker

Cursus: Libellen

Tijdens deze vijfdelige cursus van Natuurpunt Rupelstreek kan je kennis maken met de wonderde wereld van waterjuffers en glazenmakers. Op het programma staan 2 info-avonden, 2 uitstappen in eigen regio en een halve dagexcursie. We rekken de cursus uit over een periode van 4 maanden, ideaal om soorten, die in verschillende seizoenen vliegen te bekijken.

De halve dagexcursie naar de omgeving van Mol, geeft ons de mogelijkheid om tevens enkele soorten te bekijken, die eerder houden van warme zandgronden en vennetjes in de Kempen, dan van de zware kleigronden en poelen in de Rupelstreek.

Lesgever voor alle info-avonden en praktijkuitstappen is Wim Veraghtert, natuureducatief medewerker van Natuurpunt Educatie.

Info over deze cursus:

- **Donderdag 3 mei en donderdag 10 mei: Info-avonden**
Bezoekerscentrum De Paardenstal, Boomsestraat 221 Niel-Hellegat.
Afspraak: telkens om 19u30, einde om 22u30
- **Zaterdag 12 mei : Kijken naar libellen in Walenhoek**
Afspraak: 14u Bezoekerscentrum de Paardenstal, Boomsestraat 221 Niel-Hellegat
Einde: omstreeks 17u
- **Zaterdag 2 juni: Libellen kijken in de Antwerpse Kempen**
Afspraak: 13u parking kerk H.Hart, Antwerpsestraat Boom (A12), vandaar rijden we al carpoolend naar de afspraakplaats ter plaatse. Afspraak om 14u ter plaatse.
Einde: omstreeks 17u ter plaatse
- **Zaterdag 18 augustus: Libellen in de kleiputten van Terhagen**
Afspraak: 14u parking Kardinaal Cardijnstraat (tegenover de Korte Veerstraat) Terhagen
Einde: omstreeks 17u

Inschrijven kan door een storting van 30 euro (volw.) of 20 euro (-16 jarigen) op rekening 001-3598649-25 van Natuurpunt Rupelstreek 2845 Niel, met vermelding: Cursus libellen - telefoonnummer - eventueel emailadres.

Niet-Natuurpuntleden betalen 40 euro.

Meer info: 03/887.13.72 of natuur.rupel@skynet.be

Plasrombout

CVN cursus: Digitale natuurfotografie

Het Centrum voor Natuureducatie (CVN) organiseert in samenwerking met Natuurpunt Rupelstreek tijdens de lente een cursus digitale natuurfotografie. De theorieavonden en de praktijkoefening gaan door in het bezoekerscentrum de Paardenstal van Natuurpunt en het aangrenzende natuurgebied Walenhoek.

Lesgever Dirk Cleiren is voorzitter van de BVNF (Bond Verantwoorde Natuurfotografie).

Op de agenda staan 4 activiteiten waarvan 3 theorielessen en 1 praktijkles.

Het Bezoekerscentrum De Paardenstal aan de Boomsestraat 221 in Niel-Hellegat is ook bereikbaar via de parking en buurtweg achter de huizenrij Boomsestraat thv huisnummer 266.

Hieronder alle praktische info:

Woensdag 2 mei (19u-22u): Basis over natuurfotografie: beeldopbouw, licht, techniek en materiaal. Bespreking van beelden van cursisten.

Woensdag 9 mei (19u-22u): Dieper ingaan op specialiteiten in natuurfotografie, met vooral aandacht voor macro- en telefotografie.

Zaterdag 12 mei (9u-12u): Praktijkoefening waar de opgedane theorie wordt uitgetest in de natuur.

Woensdag 23 mei (19u-22u): Deel 1: Bespreking van opnamen uit de praktijkoefening en van meegebrachte recente beelden van de cursisten. Deel 2: Digitale fotografie: beeldbewerking, opslag, RAW conversie, kleurkalibratie.

Prijs: 60 euro, inschrijven kan via www.c-v-n.be

Info: CVN 03/226.02.91 of joelle.laes@c-v-n.be

Zaterdag 9 juni: Velt-daguitstap naar Weleda in Zoetermeer en het duingebied Meijendel in Den Haag (NL), in samenwerking met Natuurpunt

In de voormiddag zal Jan Graafland ons in de Weleda-tuin rondleiden waar een 70 plantensoorten worden gekweekt en geoogst voor verwerking in geneesmiddelen.

Weleda is een farmaceutisch bedrijf dat zowel geneesmiddelen als lichaamsverzorgingsproducten produceert en verhandelt. Sinds de oprichting in 1921 in Zwitserland worden inmiddels op vijf continenten en in 56 landen Weleda-producten verkocht. Wereldwijd werken ruim 1.800 mensen voor Weleda, en miljoenen mensen gebruiken dagelijks de producten.

Weleda wil de gezondheid van mensen bevorderen en ziektes helpen genezen door het zelfgenezend vermogen van de mens op een natuurlijke wijze te stimuleren.

In alles van Weleda klinkt dezelfde basisfilosofie door: 'In harmonie met mens en natuur'. Van de naam en het logo van het bedrijf, tot de ingrediënten, de productiemethoden, de verpakkingen en de mensen die er werken. Weleda wil bijdragen aan de gezondheid van mensen en aan een gezonde aarde door het produceren en verhandelen van natuurzuivere, mens- en diervriendelijke geneesmiddelen en lichaamsverzorgingsproducten.

Na de middag maken we een 2 uur durende wandeling door het natuurgebied Meijendel.

Meijendel is een schitterend duin-bosgebied met enkele mooie waterplassen. Het ligt tussen Den Haag en Wassenaar aan de Noordzee. Meijendel heeft een omvang van ca 2000 ha en sluit nauw aan bij de boswachterij Hollands Duin en vormt samen daarmee het grootste aaneengesloten duingebied van Zuid-Holland.

Praktisch:

Van te voren inschrijven bij Nestor Janssens: 03/887.54.77 of njanssens1@telenet.be

Zo kunnen kandidaat-deelnemers met vervoersproblemen zeker mee.

We rijden kostendelend met eigen wagens aan 5 eurocent/km.

Inschrijven door storting van 10 euro op rekening BE41 9799 6588 7710 van Velt Zuid-Antwerpen met vermelding: daguitstap 9-6-2012, aantal personen en je telefoonnummer (liefst GSM).

Vertrek: 7u45 stipt aan 't Spant, Boomsesteenweg 337 Wilrijk

Meebrengen: picknick, stevige stapschoenen, eventueel verrekijker. Drank is ter plaatse verkrijgbaar.

Terug in Wilrijk: omstreeks 17 u.

Fietsen

Gert Verschueren

De melkboer passeerde meermaals per week aan onze deur maar mijn vader kon zijn herkomst niet verloo-chenen. Hij stond er op dat onze melk vers en rechtstreeks bij de boer op het erf werd opgehaald. Geen opont-houd door logistieke besommeringen bij allerhande distributeurs. Melk die langer dan een dag onderweg was, moesten wij niet hebben. De koeien werden 's avonds om 7 à 8 uur gemol-ken en geen uur later stonden wij op het erf met onze melkstoop om ons potje verse melk op te pikken. Dik-wijls was de melk nog warm als we er mee thuis kwamen. Ze werd even opgekookt om de bacteriën er uit te halen en klaar was de melk. Een lek-kere warme kop voor het slapen gaan en iedereen sliep als een roos.

In het begin van de lente als de koei-en voor het eerst terug de weilanden werden opgestuurd, kon dit wel eens tot verrassende smaakresultaten lei-den. Na een hele winter in de stal steeds droog gestockeerde voeders en strooi van vorig jaar te moeten eten, konden de koeien zich einde-lijk terug te goed doen aan het malse groene gras. En of dat smaakte. Ook in de nieuwe verse melk kon je dui-delijk proeven dat de koebeesten iets anders te eten kregen. Niet iedereen was hier even opgetogen over want het was telkens toch weer even wen-nen aan de veranderde smaak.

Op warme zomerdagen werd de melk na het koken omgetoverd in koude chocomelk en in plaats van de mo-

derne suikerrijke frisdranken ver-kwikten wij ons door meerdere liters melk achter over te slaan. Niet zelden moesten we 2 x daags ('s morgens en 's avonds) uitrukken met onze melk-stoop om onze laveloze dorst te les-sen.

Er waren toen ook nog verschillende boeren waar je terecht kon voor verse melk direct van de koe.

Onze belangrijkste leverancier was Lowieke van Dijck op de Kontichse-steenweg. Dat was in feite de oude buurboer van mijn grootmoeder-boe-rin van de Ingberthoeve in de Dijks-traat. Vandaar dat mijn vader er nog een goede band mee had. En als er daar geen melk te krijgen was, gingen we naar Mil van de Joppe in de Adri-aan Sanderslei. Dat was ook niet zo ver voor ons.

Als het slecht weer was, reed ons va-der met de wagen en ik als boodschap-per van de familie kon mee. Iemand moest de melkstoop toch vasthouden in de wagen want morsen met de melk in de wagen was uit den boze. Ik kan je verzekeren dat de verzuurde melkgeur dagenlang in de wagen ma-teloos irriterend bleef ruiken.

Maar gewoonlijk maakte ik de trip met de fiets. Ik maakte daar ook niet zo'n punt van want dan kwam ik nog eens buiten en met de fiets rijden was toe-vallig een van mijn geliefkoosde acti-viteiten.

Mijn oudere broer had al een fiets met versnellingen en was er in ge-slaagd om ook een snelheidsmeter op zijn fiets te monteren. Op een van

mijn melktrips moest ik dit ultramo-derne toestel toch eens uittesten. Met mijn melkstoop aan het stuur vertrok ik in vliegende vaart richting Kon-tichsesteenweg. Het gedeelte van de Baron van Ertbornstraat naar het Solhof loopt lichtjes berg op en het getoonde resultaat op de display van de snelheidsmeter was nog niet echt opzienbarend. Eens het kasteel Solhof voorbij gaat de weg echter over in een dalende curve en de snelheidsmeter bereikte al snel ongeken-de hoogten. In een finale krachtingspanning om de snelheidsmeter tot een absoluut re-cord de hoogte in te jagen, gaf ik nog een extra harde duw op de pedalen. Door mijn sportief enthousiasme was ik helaas de wiebelende melkstoop aan het stuur uit het oog verloren. Bij de laatste explosieve trap kwam het onding tussen mijn knie en het stuur terecht en in plaats van een nieuw snelheidsrecord te breken, schakelde ik plots over op de mindere bekende maar zeker zo spectaculaire sport, kunstduiken. U mag van mij aanne-men dat ik deze sport niet als hobby uitoefen maar dat ondanks mijn min-dere ervaring ook het resultaat van deze unieke duiksprong sensationeel was. Na een miraculeuze salto kwam ik op mijn rug over het asfalt gescho-ven. Mijn jas werd midden door ge-scheurd over de gehele ruggengraat. De mouwen en de voorkant zagen er nog vrij goed uit, maar toch denk ik dat zelfs in de sociale economie voor recuperatie van kledij niemand zou staan springen om dit stuk kledij nog aan te pakken. Op het eerste zicht had ik zelf echter gelukkig geen ern-stige blessures opgelopen. De meta-len melkstoop was nog een eind ver-der over de weg gebotst. Hij was nog herkenbaar maar stond sindsdien wel vol deuken die me telkens weer herin-nerden aan mijn uitspatting. Even verderop in de wei liet Marcel de koebeesten en hun melk even voor

wat ze waren want hij lachte zich rond en applaudisseerde wild voor het uitzonderlijke schouwspel. Ik was er wel wat van aangedaan. Het was nooit mijn bedoeling geweest om op deze manier met mijn uitzonderlijke talenten uit te pakken. In lichte shock heb ik alles bij elkaar gezocht en mijn melkleverancier heb ik die dag verder links laten liggen. Met mijn geblutste melkstoop en mijn gehavende jas ben ik stilletjes terug naar huis gefietst. Hopend dat er niet te veel woorden vuil gemaakt werden aan de opgelo-

pen averij.

In navolging van deze fietsavonturen stapt Natuurpunt Aartselaar ook dit jaar weer op de natuurfiets op zoek naar de nieuwe zwaluwnesten van dit jaar. We verwelkomen jullie op vrijdag 25 mei om 19 u aan de St. Leonarduskerk, Laar te Aartselaar.

En er is natuurlijk ook nog een afspraak met de Fietzersbond op zondag 20 mei voor een dagfietstocht naar Lier. We zien mekaar daar.

Hou ook de Natuur.flitsen in het oog want het belooft verder nog een interessante fietszomer te worden met een door Natuurpunt Aartselaar georganiseerde **Natuur.fietszoektocht**. Meer hierover in het Voorwoord op bladzijde 2.

Het is natuurlijk niet verboden om je melkstoopje mee te nemen maar doe het dan in ieder geval wat voorzichtiger dan de schrijver van dit verhaal.

Natuurpunt Aartselaar organiseerde ook dit jaar weer een paddenraapactie!

Ronny Verelst

Ook nu weer stonden er talloze vrijwilligers paraat om er voor te zorgen dat onze amfibieën veilig op hun broedplaats geraakten. Omdat er in de voorbije jaren een groot aantal verkeersslachtoffers vielen in de Groenenhoek, werd besloten om schermen te plaatsen op de meest cruciale plaatsen. Op die manier hoopten we minder dode dieren aan te treffen...

De ingegraven emmers werden dan ook dagelijks zowel 's avonds als in de vroege uren gecontroleerd en de aanwezige padden, kikkers en salamanders werden veilig overgezet.... Op de overige plaatsen werd zoals andere jaren elke avond "gepatrouilleerd" door onze vrijwilligers. Zij hadden dan weer het plezier om dieren op te sporen en eigenhandig over de gevaarlijke rijweg te zetten... Vooral bij de jeugd viel dit in de smaak. Zij kregen op die manier meer binding met de dier-tjes...

De resultaten van 2012 zijn, in vergelijking met de vorige jaren zonder meer opmerkelijk:

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Padden	566	107	87	161	317	398	280
Kleine watersalamanders	24	8	3	25	9	43	113
Alpenwatersalamanders	27	15	13	27	19	33	83
Groene kikkers	0	1	0	5	0	1	3
Bruine kikkers	5	1	4	9	14	3	6
dode padden	33	33	16	43	68	50	19
dode Kl.watersalamander	19	1	0	7	5	10	5
dode Alpenwatersalamander	0	4	7	7	6	16	8
dode Groene kikkers	0	0	0	0	0	0	0
dode Bruine kikkers	0	0	0	4	4	1	1
	674	170	130	288	442	555	518

We stellen vast dat het aantal padden merkkelijk lager ligt, maar daartegenover staat een nooit gezien aantal salamanders... Het is nog te vroeg om nu al conclusies te trekken, maar zeker is dat het plaatsen van schermen een duidelijke invloed heeft gehad op het aantal salamanders...

Positief is ook het aantal verkeersslachtoffers, dat merkkelijk gedaald is. De overreden dieren werden bijna allemaal gevonden in het gebied zonder schermen, wat het nut van deze barrières nog maar eens aantoon...

In ieder geval kunnen alle vrijwilligers, die zich avond na avond en ochtend na ochtend ingezet hebben om deze actie te laten slagen, fier zijn op zichzelf en op ons project...

Minstens dit jaar is het contingent amfibieën in Aartselaar gered.....!!!

PROFICIAT!!!

Herfstweekend: Burlen van de herten en verkenning van het leefgebied van bevers

Van vrijdagavond 5 oktober tot zondagavond 7 oktober (voor de liefhebbers: tot maandagnamiddag 8 oktober)

Leiding en info:

Ria en Luk Smets-Thys

Gidsen: Jorn Van Den Bogaert en Luk Smets

Tijdens dit najaarsweekend gaan we in de omgeving van het Plateau van Saint-Hubert een aantal hertenobservatieplaatsen bezoeken en zowel 's morgens vroeg als in de vroege avond de hertenbrons van deze sierlijke dieren bewonderen, soms ook vanuit observatiehutten of -torens. In september begin de bronsttijd van de edelherten. Mannetjes gaan op zoek naar een vrouwtje. Om indruk te maken, maken ze een diep en zwaar geluid dat burlen wordt genoemd. Met het burlen proberen de herten stoer te doen en vrouwtjes te versieren. Als de edelherten het met burlen niet van andere mannetjes kunnen winnen, vechten ze het uit met hun grote geweien. Meestal wint het edelhert met de zwaarste en hardste burl de strijd. Hij wordt de vader van de kalfjes!

Tijdens de daguren zullen we ook de ruimere omgeving al wandelende verkennen: o.a. het **Plateau des Tailles** - het tweede grootste veengebied van België na de Hoge Venen - waar we aandacht hebben voor bosbouw, bosbeheer, fauna en flora. Het is begin oktober zowat het hoogtepunt van de vogeltrek, dus we hebben veel kans om trekvogels te observeren. Maar ook klapeter broeden én overwinteren hier. Maar met wat geluk zien we de waterspreeuw, zwarte ooievaar en ijsvogel.

Belangrijk om weten:

Zowel zaterdagmorgen als zondagmorgen zullen we zeer vroeg onze woning verlaten: reeds om 6.30 u vertrekken we op excursie. Zaterdagavond verwachten we pas rond 22 u weer terug te zijn (we hebben dan wel al warm gegeten in een restaurant).

Ter plekke zullen we geregeld een half uur moeten rijden om de hertenlocaties en bevervallei te bereiken. We rekenen toch nog op een 150 km's verplaatsingen tijdens het hele weekend.

Het weekend begint op vrijdagavond en wordt afgesloten op zondagavond omstreeks 17 u.

Maar voor de liefhebbers voorzien we een **extraatje** (mits kleine prijsverhoging voor een extra overnachting en drie extra maaltijden): Maandag 8 oktober verlaten we - na een iets later ontbijt - omstreeks 10 u de woning en maken een prachtige wandeling in de omgeving van ons logement. Rond 16 u sluiten we af en vertrekken richting Antwerpen

Praktisch:

- We logeren in La ferme du Château in Grupont/Tellin in de provincie Luxemburg, een mooie boerderij, rustig gelegen op een prachtig terrein van 20 ha tussen bossen en weiden, 1 km buiten Grupont. De eigenaars Marcel en Magda Van Dyck-Goosens, een Vlaams koppel uit de Noorderkempen, zijn 10 jaar geleden naar Wallonië verhuisd. Zij zullen ons vrijdagavond verwennen met een driegangenmenu. De woning beschikt over totaal 9 kamers, ieder met eigen toilet, douche of bad. De woning is geschikt voor 30 personen, maar we voorzien een deelname van minimum 18 tot maximum 22 personen om het comfort voor iedereen te kunnen garanderen. **Snel inschrijven is de boodschap !**
- Vervoer met eigen wagens. Om het aantal wagens te beperken zullen de inrichters een wagenverdeling voorstellen. Aan de chauffeurs wordt kilometervergoeding betaald voor de heen- en terugrit en de plaatselijke ritten. Willen kandidaat-chauffeurs zich telefonisch of via mail melden bij de inrichters?
- Aankomst Grupont op vrijdagavond voor de warme avondmaaltijd. Ontbijt en picknick verzorgen we zelf. Dus ook de afwas zal door de deelnemers moeten gedaan worden.
- Prijs: 180 euro per persoon. In deze prijs is inbegrepen: 2 overnachtingen, lakenpakket, een welkomstaperitief, 2 x ontbijt, 2 x picknick, 2 tussendoortjes (koek en fruit) per dag, 2 x avondmaal (1 x in de woning, 1 x in restaurant), gedurende 2 dagen professionele begeleiding door streekkenner en gediplomeerd natuurgids Jorn Van Den Bogaert. Blijf je tot maandagnamiddag: dan betaal je 215 euro per persoon (1 extra overnachting, 1 extra avondmaal, 1 extra ontbijt, 1 extra picknick, een tussendoortje en een wandeling gegidst door Luk. Niet inbegrepen: drank en vervoer.
- **Inschrijven** door storting van een voorschot van 60 euro (bij driedaags verblijf) of 70 euro (bij vierdaags verblijf) op rekening 979-6399607-37 van Natuurpunt Hobokense Polder vzw met vermelding "Hertenweekend" en "2 of 3 dagen". Meer info kan je verkrijgen bij Luk en Ria Smets-Thys, 03/289 73 66 - luk.smets@telenet.be of ria.thys@telenet.be
- Meer informatie, routebeschrijving en voorstel tot autoverdeling wordt aan de deelnemers verzonden begin september
- Dit weekend is een organisatie van Natuurpunt Hobokense Polder en Natuurpunt Aartselaar

Gemeenteraadsverkiezingen 2012

Op 14 oktober 2012 zijn er **gemeenteraadsverkiezingen**. De partijen stellen hun programma's op. De natuur en het leefmilieu in Aartselaar verdienen onze steun en moeten ook op politiek vlak de hoogste aandacht krijgen. Daarom heeft Natuurpunt Aartselaar een memorandum opgesteld en aan de kandidaat-politiekers voorgelegd. We geven u onze topprioriteiten:

1. Uitbouw stadsrandbos: streven naar provinciale RUP
2. Investeren in aankoop van natuurterreinen
3. Aansluiting bij een Regionaal Landschap en aandacht voor Trage Wegen
4. Behoud van de Milieuraad
5. Aanwerving van een Duurzaamheidsambtenaar
6. Uitbouw van het soortenbeleid: zwaluwen, vos
7. Verder zetten ecologische bermbeheer
8. Pesticidenvrij beheer van gemeentelijke gronden
9. Norm voor groen bij herinrichting van openbare ruimten (pleinen, straten, ...)
10. Duidelijke communicatie over natuurbeleid en ondersteuning van het middelveld

De volledige tekst van het verkiezingsmemorandum vind je op onze website <http://www.natuuraartselaar.be>.
Info bij luk.smets@telenet.be , 03/289 73 66

Gemeente- en provincieraadsverkiezingen

2012

Natuur.huis De Paardenstal

De Paardenstal is open op zondag 1 april, van 13u tot 17u. In mei en juni is de Paardenstal iedere zondag open, telkens van 14u tot 18u. Vanuit de Paardenstal kan je op ontdekking gaan naar Walenhoek. De Paardenstal ligt aan de Boomsestraat 221 Niel-Hellegat en is ook te bereiken via de weg achter de huizen Boomsestraat, parking inrijden thv huisnummer 266. Of te voet of met de fiets, volg vanaf de Rupeldijk de wandelknooppunten 154 en 153.

Info: Frank Van der Velde 03/888.39.44 of frank_v_d_velde@hotmail.com

Donderdag 5 april: Welkom in Stuyvenbergbos

Stuyvenbergbos bestaat grotendeels uit Corsicaanse dennen. Die vormen een erg gesloten geheel en laten nauwelijks licht door. Recent werden door een houtvester ongeveer 20% van de dennen gekapt. Deze kapping zal de biodiversiteit zeker ten goede komen.

Natuurpunt nodigt je uit om kennis te maken met het Stuyvenbergbos. Gidsen van Natuurpunt wachten je op, om je meer info te geven over de natuur in het Stuyvenbergbos en de beheersmaatregelen, die we in de toekomst plannen.

Afspraak: 18u ingang bos – Hollebeekstraat Rumst

Info: 03/887.13.72 of natuur.rupel@skynet.be

Zaterdag 7 april: Nieuwe infoborden heten je welkom in Bos N

De voorbije weken werden nieuwe Natuurpunt-infoborden geplaatst aan 3 ingangen van Bos N: aan de Kerkhofstraat, Van Lerijslaan en de Rode Kruisstraat. Infoborden, met info over de natuur in Bos N en dankzij het Wandelnetwerk Rivierenland kan je ook op ontdekking gaan naar enkele mooie gebieden in de buurt van Bos N: het gemeentelijk park, de Kleine Steylen, de Schorre, de boorden van de Rupel en zelfs tot in de natuurrijke kleiputten tussen Boom en Terhagen.

Tijdens de wandeling richting park kan je vanaf 5 mei ook het nieuwe Ecohuis bezoeken. In Bos N werd het wandelpad gemarkeerd met de typische Natuurpuntwegwijzers.

Schepen van Leefmilieu Anita Ceulemans zal het vernieuwde wandelpad en de infoborden openen. Daarna wordt het wandelpad ingewandeld en krijg je meer info over de natuur in Bos N.

Afspraak: 10u parking Van Lerijslaan (tegenover de Gevaertlaan) Boom

Info: Marleen Senecaut 03/889.70.67 of Fons Van den heuvel 03/888.39.03

Maandag 9 april: Derde Scheldehappening - Vissen in de Rupel

Tijdens de Scheldehappening kan je al varend, fietsend en wandelend kennis maken met de natuurpracht van de Rupel en de Schelde. Aan de veersteigers in Boom, Hemiksem en Schelle kan je genieten van een gegidste boottocht.

Meer info op www.scheldehappening.be

In Boom werd door Natuurpunt in samenwerking met Regionaal Landschap Rivierenland, Toerisme Rupelstreek/Vaartland en de gemeente Boom een bijzonder boeiend programma samengesteld.

Schietfuisen in de Rupel – foto Werner Van den Bogaert

Zo wordt er onder meer een nieuw infobord onthuld, met info over de vissen, die in de rivier voorkomen. En worden de fuiken bemonsterd, die in de rivier geplaatst werden.

Het programma:

- 10u vertoning film de Rupel...opnieuw een natuurmonument
- 10u30 Verhalen Zoetwatergetijdenrivieren
- 11u Bemonstering bodemdiertjes in de Rupel
- 13u30 Presentatie Vissen in de Rupel door Maarten Stevens (INBO)
- 14u Onthulling infobord: Vissen in de Rupel
- 14u15 Bemonstering visfuiken in de Rupel door Maarten Stevens en Werner Van den Bogaert

Afspraak: van 10u tot 15u aan het Nautisch bezoekerscentrum Rupel/'t Steencaycken Hoek 76 Boom

Info: 03/887.13.72 of natuur.rupel@skynet.be

Vrijdag 20 april: Natuurbeheer in Stuyvenbergbos

Vanavond starten we het natuurbeheer op in het Stuyvenbergbos en gaan we de strijd aan met de Amerikaanse vogelkers. Jonge opschietende struiken trekken we uit, iets oudere struiken trachten we uit te spitten. Stevige werkhandschoenen en een goede spade zijn dan ook prima hulpmiddelen.

Afspraak: 18u ingang bos – Hollebeekstraat Rumst

Info: 03/887.13.72 of natuur.rupel@skynet.be

Woensdag 25 april: Op zoek naar kleine beestjes in het Niels Broek

Vandaag kunnen jongens en meisjes, samen met hun mama of papa, oma of opa op ontdekkingsstocht gaan in het Niels Broek. Samen gaan we op zoek naar kleine bodemdiertjes, waterbeestjes en zoogdiertjes. Meer info in de rubriek RupelAartjes in dit Rupel.blad.

Afspraak: 13u45 parking Tolhuis, einde Tolhuisstraat Schelle

Meebrengen: stevige stapschoenen

Meld vooraf even je deelname aan Ilse: 03/887.51.69 of roovers_wachters@hotmail.com

Zaterdag 28 april: Welkom in het Niels Broek en genieten van een glaasje in de wei

De voorbije jaren en maanden werd in het Niels Broek door een groep enthousiaste Natuurpuntvrijwilligers keihard gewerkt.

Aan de afbraak van koterijen, het plaatsen van infoborden, de aanleg van een gemarkeerd wandelpad, enkele wandelbruggen en de opmaak van een mooie wandelfolder. Recent werden nog een 200-tal struiken in kleine groepjes aangeplant in een weiland langs de Broeklei, zodat ook daar de natuur beetje bij beetje tot ontwikkeling kan komen.

Vandaag nodigen we je uit, om kennis te maken met de mooie natuur in het Niels Broek en te genieten van een glaasje in de wei...

Afspraak: 10u en 14u - vertrek wandelingen - infostand Natuurpunt weiland Broeklei Niel

De wandelingen duren telkens ongeveer 2 uur, goede wandelschoenen zijn wel een aanrader.

Tussen 9u30 en 16u30 kan je terecht aan de infostand voor meer info over de projecten van Natuurpunt in het Niels Broek.

Info: 03/887.13.72 of natuur.rupel@skynet.be

Natuurpuntvrijwilligers bouwen bruggen in het Niels Broek

Zaterdag 5 mei en zondag 6 mei: Opening Ecohuis Boom

Met de ombouw van de oude hovenierswoning aan de 's Herenbaan, vlakbij het gemeentelijk park van Boom tot een Ecohuis heeft de gemeente Boom een ware krachttoer gerealiseerd. Het resultaat mag dan ook gezien worden en dat kan dan ook tijdens het weekend van 5 en 6 mei.

Natuurpunt is tevens verheugd, dat de gemeente Boom onze vereniging en ook Regionaal Landschap Rivierenland de mogelijkheid biedt, om in het Ecohuis permanente infostands te plaatsen.

Op de nieuwe Natuurpuntinfostand zal je onze projecten kunnen bekijken in het mooie rivierenland tussen de Schelde, Rupel en Nete.

De officiële opening is gepland op zaterdag 5 mei (enkel voor genodigden). Achteraf, tussen 14u en 17u staan de deuren van het Ecohuis op beide dagen wagenwijd open voor alle bezoekers.

Afspraak: tussen 14u en 17u Ecohuis, 's Herenbaan 129 Boom

Kom je met de auto, dan kan je best parkeren, op een parking in de Beukenlaan of in Acacialaan.

Info: milieudienst Boom 03/880.18.56 of milieu@boom.be

Ecohuis Boom

Zondag 27 mei: Dag van het Park Schelle

Vandaag staan Natuurpuntvrijwilligers in het gemeentelijk park van Schelle klaar, om samen met jou op zoek naar te gaan naar restjes van muizen in braakballen van kerkuilen. We hoeven die beestjes dus niet zelf te vangen, dat doet de kerkuil wel, dat is immers een supermuizenjager en helemaal niet kieskeurig. Alle muizensoorten, die in de omgeving van een kerkuilbroedplaats voorkomen, kunnen door de kerkuil gevangen en opgegeten worden. De resten van die muizen (schedeltjes en andere beentjes) kunnen we terugvinden in de braakballen.

Afspraak: vanaf 13u infostand Natuurpunt

Info: Luc Verhaegen 03/877.43.14 of verhaegen-vangorp@skynet.be

Zondag 3 juni: Molenveld wordt 'zwaluwenstraat'

Op dinsdag 20 maart werd door Natuurpunt Rupelstreek en Regionaal Landschap Rivierenland een nieuw zwaluwenoffensief opgestart. De komende weken en maanden wordt dit offensief verdergezet. Vandaag wordt het afgesloten met een kleine happening aan het Molenveld in Rumst.

Tot voor enkele jaren broedde de huiszwaluw nog in een 5-tal straten in het centrum van Rumst. Momenteel enkel nog in het Molenveld. Voornamelijk in kunstnesten die destijds door de gemeente en door Natuurpunt werden geplaatst.

Vandaag wordt het Molenveld dan ook symbolisch omgedoopt tot 'zwaluwenstraat' in Rumst. Zo zal er ook een klein infobord met info over het zwaluw-project geplaatst worden.

Start zwaluwenoffensief aan het OLV Middelenschool Boom

Afspraak: 11u hoek Molenveld/Nijverheidstraat Rumst

Info: 03/887.13.72 of natuur.rupel@skynet.be

Zaterdag 23 juni: Op natuurontdekking in den Battelaer

Door de aanleg van de wandelbrug over de Zenne ter hoogte van het pittoreske gehucht Zennegat, zijn enkele eerder veraf gelegen natuurgebieden, nu dichterbij komen te liggen. Vandaag verkennen we met Wim Massant, natuurgids bij Natuurpunt Mechels Rivierengebied, het natuurgebied den Battelaer. Dit natuurgebied, dat doorsneden wordt door een oude afgesneden Zennemeander ligt geprangd tussen de Zenne en het kanaal Mechelen-Leuven. De wandeling duurt ongeveer 2u30. Achteraf kan er nagepraat worden in het chalet Visclub Hoop op Beet in Rumst

Afspraak: 13u30 parking wandel/fietsbrug Nete Rumst, bereikbaar met de auto via Markt Rumst (achter chalet Visclub Hoop op Beet) of te voet of met de fiets via de Netedijk.

Meebrengen: hoge wandelschoenen of laarzen

Info en inschrijven: 03/887.13.72 of natuur.rupel@skynet.be

Woensdag 4 juli: Verenwandeling ZWOC Wintam en Mercator in Rupelmonde

De veren over de Rupel en de Schelde brengen ons in een mum van tijd over onze grote rivieren, en daar maken we dan ook dankbaar gebruik van tijdens onze jaarlijkse verenwandeling.

We bezoeken achtereenvolgens het ZWOC in Wintam en Rupelmonde. Het ZWOC staat voor Zeesluis Wintam Onthaal Centrum en het gebouw bevat een tentoonstelling waarbij water en het Zeekanaal Brussel-Schelde centraal staan. Een gids van Toerisme Klein-Brabant/Scheldeland zal ons begeleiden tijdens ons bezoek.

Daarna nemen we de veerboot naar Rupelmonde en wandelen daar samen met een gids van Toerisme Rupelmonde in de voetsporen van Gerard Mercator. Dit jaar is het immers precies 500 jaar geleden dat de wereldberoemde cartograaf in Rupelmonde geboren werd.

Na de wandeling door Rupelmonde, waarbij we onder meer de toren van het Spaans fort en de getijdenmolen bezoeken, gaan we naar restaurant Scaldiana voor het avondeten. Achteraf nemen we de veerboten terug naar Wintam en Schelle.

Afspraak: 13u20 parking Tolhuis (Rupeldijk), einde Tolhuisstraat Schelle

Meebrengen: stevige wandelschoenen

Inschrijven: stort voor 29 juni 7 euro op rekening 001-3598649-25 van Natuurpunt Rupelstreek, met vermelding: Verenwandeling ZWOC-Rupelmonde, aantal personen, telefoonnummer en eventueel emailadres. Het avondeten in Scaldiana is niet inbegrepen. Het aantal deelnemers is beperkt tot 25 personen.

Terug in Schelle: omstreeks 20u30

Info: 03/887.13.72 of natuur.rupel@skynet.be

Standbeeld Mercator in Rupelmonde

Paddenoverzetactie wijk Lage Vosberg scoort weer prima

Tijdens het weekend van 18 maart, 2 maanden na de opstart van de actie in de wijk Lage Vosberg in Rumst, stond de teller op 870 overgezette padden, 123 salamanders en 8 kikkers.

Een schitterend resultaat, vooral omdat de paddentrek door de strenge winterperiode pas omstreeks 23 februari op gang kwam. Met toen voor het eerst enkele avonden met temperaturen boven de 10 graden en een betrokken hemel. Daarna kwam er weer een periode met lagere temperaturen en viel de trek weer even stil, om dan eind februari terug op gang te komen, toen de avondtemperaturen opnieuw stegen.

Coördinator Ludwig Laureyssens kon voor het paddenoverzetten 's avond doorgaans rekenen op de hulp van Carl Van Deuren. Andere helpers waren: Jos en Marina Daniels, Jos Laevaert, Adrie Luijks, Ludgard De Vos, Sylvia en kinderen. Vrijdagavond 24 februari zijn een aantal leerlingen van de St. Jozefschool Kontich onder leiding van Christel Sweeck komen helpen. De paddenoverzetactie is een samenwerking met het Regionaal Landschap Rivierenland en de gemeente Rumst.

Info: Ludwig Laureyssens: 015/31.99.07 of ludwig.laureyssens@telenet.be

Natuurkalender Aartselaar

Zondag 15 april: Lentewandeling in Solhofpark en interactief bezoek aan Beeldenbos

Een wandeling in ons gemeentelijk park Solhof is alweer een jaartje geleden. Vandaag gaan we kijken welke lentebloeiers er al te bespeuren vallen en welke vogels we kunnen waarnemen. Maar we zullen ook een bezoek brengen aan het KinderKunstenproject: Het Beeldenbos.

De leerlingen van CADE en Blokkendoos, de kleuters van de Gesubsidieerde Vrije Kleuterschool en enkele Aartselaarse jeugdbewegingen namen in februari en maart deel aan de tweede editie van het KinderKunstenproject "Het Beeldenbos". Het resultaat van hun creatieve uitpattingen is te bewonderen in het Solhofpark. Dus ook voor kinderen heel leuk om erbij te zijn.

Praktisch:

We komen samen aan de ingang van het Solhof, Solhofdreef (tegenover Lindelei) om 14.30 u. De wandeling duurt ongeveer 2 uur. Voorzie stevig schoeisel. De wandeling staat open voor iedereen en is gratis. Kinderwagens kunnen mee. Info en gidsen: Luk Smets en Ria Thys, 03/289 73 66 - luk.smets@telenet.be

Zondag 6 mei: Dagje Tilff: Speleologie en voorjaarsbloeierswandelingen

Deze dagtocht is een samenwerking met Natuurpunt Hobokense Polder.

Voor het grotbezoek is bij het ter perse gaan slechts 1 plaats meer vrij. Wie eerst telefoneert of mailt én daarna betaalt, kan mee. Een volwassene betaalt 30 euro. Ben je jonger dan 18 jaar, dan betaal je 27 euro.

Enkel bovengronds wandelen? Dat kan ook!

Terwijl de rest van de groep de ondergrondse wonderen van Tilff verkent, bieden wij de wandelaars de gelegenheid om de bovengrondse schoonheid van de streek te ontdekken. In de voormiddag maken we een wandeling in het valletje van

de Haze met een landschappelijk zeer mooie afwisseling van graslanden houtkanten en bossen. We verwachten hier een mooie voorjaarsflora. Leuke vogels en andere dieren behoren zeker ook tot de mogelijkheden.

Na de middag bezoeken we het bos boven op de grot Sainte Anne (Bois des Mannants). Op de kalkrotsen en in de valleitjes mag je je verwachten aan een uitbundige voorjaarsflora en aan spectaculaire geografische verschijnselen, zogenaamde karstverschijnselen. De kalksteen is de voorbije miljoenen jaren plaatselijk helemaal door regenwater opgelost. Het door de rots stromende water deed grotten en ondergrondse rivieren ontstaan. Ook boven de grond vind je hiervan sporen terug. Grote putten, dolines genaamd, zijn het resultaat van ingestorte grotten. Beekjes verdwijnen plots in het niets, het water stroomt in een zogenaamd verdwijngat. Ingangen van grotten liggen verscholen in bossen en de riviertjes hebben diepe valleien uitgesleten, ravijntjes eigenlijk.

's Namiddags wandelen we 4 à 5 km, maar wel over een zeer geaccidenteerd terrein. Het wandeltraject in de voormiddag ligt nog niet helemaal vast, maar zal ongeveer even lang zijn, maar niet zo steil.

Praktisch:

We vertrekken op de parking van het Cultureel Centrum **stipt om 7.15 u.**

We spreken af met de deelnemers die vanuit Hoboken komen om 7.30 u aan 't Spant in Wilrijk.

We verplaatsen ons met eigen wagens op basis van kostendelend samenrijden = ca 14 euro p/p

Ter plaatse: voormiddag: 10 personen in grot en rest wandelt – gezamenlijke middagpauze (eigen picknick meebrengen) – namiddag: 10 personen in grot en rest wandelt – afsluitend drankje in een plaatselijk cafeetje.

Terug in Aartselaar: omstreeks 19 u.

Meebrengen: grotbezoekers (zie vorig Rupel.blad) – allen: picknick en best een extra drankje, verrekijker, fototoestel, eventueel plantengids, stevige wandelschoenen.

Dirk Vadorpe is onze speleogids.

Wim Mertens en Luk Smets zijn de natuurgidsen.

Verplicht inschrijven, ook voor wie enkel wandelt (dit om na te gaan of we voldoende auto's hebben) bij Ria Thys, 03/289 73 66 – ria.thys@telenet.be.

Zondag 20 mei: Fietstocht naar Lier i.s.m. Fietzersbond Aartselaar

Elk jaar plannen we een gezamenlijke activiteit met de Fietzersbond.

En vermits het al mei is en we al eventjes de lente voelen kriebelen, springen we samen met de mensen van de Fietzersbond een dagje de fiets op.

Praktisch:

Vertrek op het **Laar** om **10.30 u.** Iedereen welkom. We houden een lange middagpauze.

Picknick niet vergeten!

In Lier passeren we de Grote Markt, de Zimmertoren en het Begijnhof. De terugtocht volgt de **Netedijken** via Duffel tot Walem en maakt een klein ommetje langs "Het Brouwershuis" (**Trapke oep**) in Waarloos.

Terug op het Laar tussen **17 u. en 17.30 u**

De totale afstand bedraagt ongeveer **55**

km en de snelheid van de groep wordt aangepast aan de "rustigste" fietsers.

Veiligheidstip: een **fluohesje** meebrengen!

Graag telefonisch of via mail je deelname bevestigen (ten laatste zaterdag 19 mei) bij Ria

Thys, 03/289 73 66 - ria.thys@telenet.be of bij

Leonce Dekeyser, 03/887 61 41 - leoncedekeyser@hotmail.com

Woensdag 23 mei: Eco-smossen met kinderen en hun (groot)ouders

Vandaag gaan kinderen tussen 6 en 12 jaar koken met natuurlijke, vegetarische producten o.l.v. Adrienne Larmuseau en in samenwerking met VELT en de Gezinsbond van Aartselaar in het splinternieuwe Ecohuis in Boom. Meer info in RupelAartjes!

Vrijdag 25 mei: Fietstocht- Op zoek naar zwaluwen in Aartselaar

Jaarlijks inventariseren we het zwaluwbestand in onze gemeente. Zo leren we de evolutie van het zwaluwenbroedbestand kennen. Ons onderzoek richt zich vooral op het voorkomen van de **boerenzwaluw**. Het subsidiereglement van Aartselaar wil het behoud van zwaluwnesten stimuleren door een geldelijke beloning van broedgevallen. Vandaag maken we een fietstoer doorheen Aartselaar. Luk Smets is onze gids van dienst. We brengen zeker een bezoek aan de boerderijen van Groenenhoek, Zinkval, De Reukens en de Kleistraat.

Afspraak om 19 u aan de kerk St-Leonardus op het Laar. We sluiten daar ook af rond 21.30 u.

Meebrengen: fiets, regenkledij (indien nodig).

Wij zorgen voor tellijsten en een spiegel op steel om in de nesten te kunnen kijken.

Info bij Luk Smets, 03/289 73 66 - luk.smets@telenet.be

Vrijdag 1 tot en met maandag 4 juni: Wandelweekend in de Voerstreek

Dit weekend is al enkele maanden volgeboekt. Maar voor de liefhebbers staat er al een volgend weekend op stapel. Een herfstweekend nabij St. Hubert van 5 tot 7 of 8 oktober, waarbij we het burlen van de herten gaan observeren en op verkenning gaan in het leefgebied van bevers.

Meer info in dit Rupel.blad.

Woensdag 13 juni: Kinderen en (groot)ouders leren heel veel over MIEREN !

20 meisjes en jongens vanaf 4 tot 10 jaar, samen met hun oma's, opa's of ouders zijn welkom om naar het boeiende verhaal van de mieren te luisteren. Als echte kunstenaars verwerken we nadien dit alles in leuke, creatieve doeactiviteiten!

Ook een lekker mieren snoepje hoort erbij.

Meer info in RupelAartjes!

Zaterdag 30 juni: "Adopteer een berm": Zinkvalstraat en Cleydaellaan

Ook vandaag gaan we de wegbermen in de Zinkvalstraat en de Cleydaellaan van zwerfvuil reinigen. De gemeente ondersteunt dit initiatief met een flinke financiële stimulans voor de bereidwillige verenigingen.

De Zinkvalstraat is al enige tijd autovrij gemaakt en daardoor minder sluik- en zwerf-afvalgevoelig. De Cleydaellaan kan een periodieke opruimactie spijtig genoeg gebruiken.

Kom ook deze keer een handje toesteken! Je houdt immers mee je gemeente schoon en steunt je vereniging! Wij zorgen voor vuilzakken.

Afspraak: om 10 u in de Zinkvalstraat (tegenover kasteel Cleydael). We werken tot 11.30 uur.

Stevig schoeisel of laarzen aan te raden.

Info bij Ronny Verelst, 0475/58.55.70 - ronnyverelst@telenet.be

Boeiende workshops door compostmeesters op Gemeentelijk Containerpark te Aartselaar

Elke maand op de derde zaterdag is er een compostmeester aanwezig op het Containerpark (aan de uitgang). Je kan er dan langsgaan met je vragen over composteren en afvalarm tuinieren. Maar vanaf dit jaar is er meer: Telkens om 10 uur en tot ten laatste 12 uur is er een workshop met een thema

Zaterdag 21 april: **Stekken en planten in compost** van o.a. pompoenzaad.

Zaterdag 19 mei: **Uitplanten pompoenen** en hoe je van een grote opbrengst te verzekeren zonder kunstmest te gebruiken.

Zaterdag 16 juni: **Grote Demodag**. Die dag is het een uitgebreide ontvangst op onze stek op het Containerpark, je hoeft niet op voorhand in te schrijven, je bent welkom. Onder de aanwezigen wordt een compostvat en een compostbak verloot. Het thema is momenteel nog niet gekend, maar dat zal tijdig meegedeeld worden.

De workshops gaan door onder de bezielende stimulans van Schepen voor Milieuzaken, Marijke Vandebroek.

CONTACT

Rupelstreek

Aartselaar

Contactpersonen

Erik De Keersmaecker (voorzitter): 03/887.13.72
Carine Wils (secretaris): 03/888.30.74
Guy Buyst (penningmeester): 03/888.62.62
Ludwig Laureyssens: 015/31.99.07
Francis Mertens: 03/887.15.24
Mil Spruyt: 03/844.47.61
Ilse Wachters: 03/887.51.69
Luc Verhaegen: 03/877.43.14

Kern Boom-Rumst

Ludwig Laureyssens (penningmeester): 015/31.99.07
Marleen Senecaut (secretaris): 03/889.70.67
Bob Dumez, Fons Van den heuvel, Herman De Herdt,
Julien Moens, Rita Claes, Wim Van Rymenant, Dirk
Struyf, Vera Grieten, Marc Zegels, Heidi Nuyts, Fried
Happaerts

Milieuraden

Boom: Marleen Senecaut, Nico Wysmantel, Dirk Struyf
Hemiksem: Peter Hofman
Niel: Carine Wils, Ward Hoefman
Rumst: Rita Claes, Diane Masson, Louis Bertels, Winfried
Vangramberen
Schelle: Ilse Wachters, Stefan Van Roeyen

Website : www.natuurpunt.be/rupelstreek

Email : natuur.rupel@skynet.be

Contactpersonen

Johan Herreman (voorzitter en geleide wandelingen):
03/887 27 98 – herreman.johan@skynet.be
Hilde Janssens (secretaris):
03/887 36 45 - hiljans@hotmail.com
Luk Smets (penningmeester, ledenadministratie en
communicatie): 03/289 73 66 - luk.smets@telenet.be
Johan Peymen: 03/877 61 50 (beleid)
Ria Thys: 03/289 73 66 (educatie: cursussen en
uitstappen)
Ronny Verelst: 0475/58 55 70 (studie)
Gert Verschueren: 03/88710 28
(educatie: geleide wandelingen)
Jan Eulaers: 0495/52 77 31

Milieuraad

Johan Peymen
Luk Smets
Ronny Verelst
Gert Verschueren

Gecoro

Afvaardiging sector Natuur: Johan Peymen
Plaatsvervanger: Luk Smets

Website Aartselaar

www.natuuraartselaar.be

Bezoekerscentrum 'De Paardenstal'

Boomsestraat 221 - 2845 Niel

De Paardenstal is open op zondag 1 april, van 13u tot 17u. In mei en juni
is de Paardenstal iedere zondag open, telkens van 14u tot 18u.

Lay-out Rupel.blad: Fried Happaerts

Rupel.flits (Natuurpunt Rupelstreek) en Natuurflits (Natuurpunt Aartselaar)

Via onze elektronische Nieuwsbrief brengen we berichten, die via ons tijdschrift niet tijdig kunnen meegedeeld worden. Wil je deze elektronische nieuwsbrief ook ontvangen? Stuur dan een mail naar Luk Smets (luk.smets@telenet.be), met vermelding van naam en "ja, Rupel.flits" of "ja, Natuurflits Aartselaar"

Opvang gekwetste wilde vogels

Vogels vallen gemakkelijk als verkeersslachtoffers of ze vliegen tegen ramen aan. Wanneer u een gekwetste of zieke vogel wilt oppakken, gooit u er best vooraf een doek of jas over. Het donker kalmeert de vogel. Kleine vogels neemt u voorzichtig vast. Grotere vogels en vooral roofvogels steeds met handschoenen oppakken. Blijf steeds buiten het bereik van de snavel en pas ook op voor de klauwen van roofvogels. Licht gewonde of gekwetste vogels laat u het best tot rust komen op een donkere plaats (vb. In een kartonnen doos). Bij ernstige kwetsuren of ziekte neemt u contact met het vogelasiel in Malderen.

Vogelopvangcentrum Malderen, Boeckheide 51 - 1840 Malderen.

Tel: 052/33.64.10

OLVI-meisjes supporteren voor Natuurpunt tijdens opstart zwaluwenoffensief aan OLVI Middenschool Boom
foto: Adrie Luijks

Ludwig en zijn team paddenoverzetters wijk Lage Vosberg Rumst
foto: Adrie Luijks

Twintig extra huiszwaluwnesten aan gebouwen PTS Boom foto: Adrie Luijks

Plaatsen paddenscherm in Groenenhoek, Aartselaar - foto Luk

KWISPEL van Jan en voor alleman - foto Luk

Rupel.blad in beeld

België – Belgique
P.B.
2620 Hemiksem 1
8/5071
Erkenningsnummer P005676

Natuurkalender Rupelstreek Natuurkalender Aartselaar

Do 5 april: Welkom in Stuyvenbergbos

18u ingang bos – Hollebeekstraat Rumst

Za 7 april: Opening wandelpad - infoborden Bos N

10u parking Van Lerijslaan (tegenover de Gevaertlaan)
Boom

Ma 9 april: Scheldehappening–Vissen in de Rupel

10u tot 15u Nautisch bezoekerscentrum/'t Steencycken
Hoek 76 Boom

Zo 15 april: Lentewandeling Solhofpark

14u30 ingang van het Solhof, Solhofdreef

Vrij 20 april: Natuurbeheer in Stuyvenbergbos

18u ingang bos – Hollebeekstraat Rumst

Wo 25 april: Kleine beestjes in het Niels Broek

13u45 parking Tolhuis, einde Tolhuisstraat Schelle

Za 28 april: Welkom in het Niels Broek

10u en 14u - weiland Broekleij Niel

Za 5 mei en zondag 6 mei: Opening Ecohuis Boom

tussen 14u en 17u, 's Herenbaan 129 Boom

Zo 6 mei: Dagje Tilff

7u15 parking Cultureel Centrum, Aartselaar

Zo 20 mei: Fietstocht naar Lier

10u30 Het Laar, Aartselaar

Wo 23 mei: Eco-smossen met kinderen

14u Ecohuis 's Herenbaan 129 Boom

Vrij 25 mei: Fietstocht- zwaluwen in Aartselaar

19u kerk St-Leonardus het Laar, Aartselaar.

Zo 27 mei: Dag van het Park Schelle

vanaf 13u infostand Natuurpunt

Zo 3 juni: Molenveld wordt Zwaluwenstraat

11u hoek Molenveld/Nijverheidstraat Rumst

Wo 13 juni: Kinderen leren over MIEREN !

14u Sportcentrum Aartselaar

Za 23 juni: Op natuurontdekking in den Battelaer

13u30 parking wandel/fietsbrug Nete Rumst

Za 30 juni: "Adopteer een berm"

10u in de Zinkvalstraat Aartselaar

Wo 4 juli: Verenwandeling ZWOC Wintam/Rupel- monde

13u20 parking Tolhuis (Rupeldijk), einde Tolhuisstraat
Schelle

Lidmaatschap Natuurpunt

Om het hele jaar lid te zijn, stort u 24 euro op bankrekening 230-0044233-21 van Natuurpunt. Dan bent u lid tot eind 2012.

Leden van andere Natuurpuntafdelingen die het leden-tijdschrift Rupel.blad wensen te ontvangen, storten 7 euro/jaar op rekening 001-3598649-25 van Natuurpunt Rupelstreek

Giften kunnen gedaan worden op rekening 293-0212075-88 van Natuurpunt met vermelding 3796 Rupelstreek of 3718 Aartselaar. Deze zijn vanaf 40 euro fiscaal aftrekbaar

Rupel.blad is het driemaandelijks
regionaal informatieblad van
Natuurpunt Rupelstreek en Natuurpunt Aartselaar
21° jaargang n°2 : april, mei, juni 2012

Afgiftekantoor : 2620 Hemiksem 1
Verantwoordelijke uitgever : Erik De Keersmaecker
Peter Benoitplein 18
2627 Schelle